04/03/2021

Το Μολών Λαβέ του Αυξεντίου και ο επικήδειος της μάνας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δράμας

Το Μολών Λαβέ του Αυξεντίου και ο επικήδειος της μάνας, του Π. Ήφαιστου

Αναδημοσιεύεται από τον επίσημο ιστοτόπο της Ιεράς Μητροπόλεως Δράμας

Στὶς 3 Μαρτίου τοῦ 1957 οἱ Βρετανοὶ ἔκαψαν ζωντανὸ τὸν ὑπαρχηγὸ τῆς ΕΟΚΑ Γρηγόρη Αὐξεντίου στὴ Μονὴ Μαχαιρᾶ, ὅπου εἶχε βρεῖ καταφύγιο. Μὲ ἀφορμὴ τὴν

ἐπέτειο τοῦ θανάτου τοῦ Κύπριου ἀγωνιστοῦ θέλω νὰ παραθέσω τρία βίντεο. Ἕνα συγκλονιστικὸ ντοκιμαντὲρ τῆς μάχης τοῦ Μαχαιρᾶ ὅπου ἔπεσε ὑπὲρ Ἐλευθερίας ὁ Γρηγόρης Μαχαιρᾶς, ὁ συναρπαστικὸς σπαρτιάτικος ἐπικήδειος τῆς μάνας του καὶ ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ Γιάννη Ρίτσου.

Ἐξ ἀντικειμένου καὶ τὰ τρία εἶναι ἱστορικῆς σημασίας καὶ μεγάλης ἀξίας γιὰ τοὺς σύγχρονους Ἕλληνες. Ἰδιαίτερα ἐπειδὴ τὰ κράτη τους ἀπειλοῦνται καὶ ἐπειδὴ δοκιμάζεται ἡ ἐλευθερία γιὰ τὴν ὁποία πάλεψαν οἱ ἀγωνιστὲς τῆς Ἐπανάστασης…

τοῦ 1821 καὶ τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τῶν Κυπρίων. Ἡ ἀξίωση ἐλευθερίας μίας κοινωνικῆς ὀντότητας εἶναι καταστατικῆς σημασίας. Στὴν ἀφετηρία τῶν ἀξιώσεων ἐλευθερίας ἑνὸς ὑπόδουλου ἔθνους οἱ ἥρωες τῆς Ἐλευθερίας ἐνσαρκώνουν ὅ,τι ἱερότερο ἐνσαρκώνει ὁ πολιτικὸς πολιτισμός. Εἶναι στὸν ἀντίποδα τῆς προ-πολιτικῆς βαρβαρότητας.

Ἕνας ἀγώνας ἐλευθερίας μίας ἐθνικῆς κοινωνίας ἀποτελεῖ οὐσιαστικὰ ἀξίωση ἀπόλαυσης τῆς ἑτερότητάς της. Ἀριστοτελικὰ μιλώντας αὐτὸ σημαίνει ἡ ἔννοια ἐλευθερία. Ἐκπληρώνεται μὲ τὴν κατάκτηση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας (στὴν κλασικὴ ἐποχὴ τὸ «ἰδεῶδες τῆς ἀνεξαρτησίας» ποὺ ἀποτελοῦσε προϋπόθεση δημοκρατικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς κοινωνίας).

Ἡ ἀξίωση τῆς ἐλευθερίας

Κάθε ἔθνος σὲ σύγκριση μὲ κάθε ἄλλο διαθέτει διαφορετικὲς ἰδιότητες καὶ διαφορετικὴ ἱστορικὴ διαμόρφωση. Ἐπιζητεῖ νὰ συγκροτεῖται πολιτικὰ σύμφωνα μὲ τὴν οἰκεία συλλογικὴ ἰδιοσυστασία. Ἐξ οὐ καὶ ἱστορικὰ καταμαρτυρεῖται ὅτι κάθε ἔθνος ἀξιώνει ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ κυριαρχία (αὐτὸ σημαίνει ἡ ἔννοια ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία), οὕτως ὥστε, ἀπαλλαγμένο ἔξωθεν καταναγκασμῶν, δεσποτισμῶν καὶ καταστολῶν νὰ μπορεῖ νὰ ἀπολαμβάνει τὴν συλλογικὴ ἑτερότητά του.

Ἡ ἀξίωση ἐλευθερίας ἑνὸς ἔθνους εἶναι ἀξίωση ἀπαλλαγῆς ἀπὸ κάθε εἴδους ξένη κατάκτηση ἢ καταναγκασμὸ καὶ ἀξίωση γιὰ δυνατότητα αὐτεξούσιας αὐτο-θέσπισης σύμφωνα μὲ τὴν ἀνθρωπολογικὴ ἑτερότητα τῆς κοινωνίας του. Τὸν πολιτισμό της, τὴν γλῶσσα της, τὴν συλλογική της ταυτότητα, τὰ μεταφυσικά της

δόγματα καὶ τὶς ἱστορικὲς διαμορφώσεις ποὺ τὴν συγκρότησαν καὶ τὴν πλούτισαν μὲ κοινωνικὴ συνοχή.

Δημοκρατία, πολιτικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία –ἡ ὁποία εἶναι ἡ συλλογικὴ ἐλευθερία τῆς κοινωνίας– εἶναι ἀλληλένδετες ἔννοιες. Οἱ παραδοχὲς πάνω στὶς ὁποῖες ἐδράζεται ὁ ἀγώνας ἐλευθερίας κάθε κοινωνίας μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας συγκροτοῦν τὶς προϋποθέσεις τοῦ ἐθνικοῦ στρατηγικοῦ προσανατολισμοῦ. Προσδιορίζουν ἐπίσης τὰ κοσμοθεωρητικὰ θέσφατα αὐτοῦ τοῦ στρατηγικοῦ προσανατολισμοῦ ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία εἶναι ἔσχατη λογική, βασικὰ ἡ μόνη μορφικὰ πανομοιότυπη κοσμοθεωρία ὅλων τῶν ἐθνῶν.

Οἱ τελευταῖοι ἥρωες

Στὶς μέρες μας ἡ ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων ποὺ κατακτήθηκε μὲ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Κύπρου ποὺ κατακτήθηκε μὲ τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγώνα τοῦ 1955-59 δοκιμάζονται σκληρά. Οἱ ἥρωες τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τῆς Κύπρου, σημειώνεται, εἶναι οἱ τελευταῖοι ἥρωες τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων. Παρὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν ἡ Ἑλλάδα καὶ ἡ Κύπρος, παραμένει γεγονὸς ὅτι στὸν ἀνελέητα ἀνταγωνιστικὸ κρατοκεντρικὸ κόσμο ἔχουν τὸ προνόμιο νὰ διαθέτουν κράτος.

Ἐπειδὴ ἀκριβῶς διαθέτουν κράτος ὀφείλουν νὰ τὸ διαφυλάξουν ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ, νὰ τὸ προικίσουν μὲ ἐπαρκῆ ἰσχὺ ἀποτροπῆς τῶν ἐξωτερικῶν ἀπειλῶν καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἡ κοινωνία καὶ τὰ μέλη της νὰ συσπειρώνονται γύρω ἀπὸ ἔσχατες

λογικὲς φιλοπατρίας, ὑπεράσπισης τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος καὶ ἂν χρειαστεῖ αὐτοθυσίας. Τὰ παραδείγματα τῶν ἡρώων ἐλευθερίας τῆς ἑλληνικῆς διαχρονίας προσφέρονται γιὰ συσπείρωση τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας γύρω ἀπὸ τὸ κοσμοθεωρητικὸ θέσφατο τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῶν ἀξιώσεων δημοκρατίας καὶ ἐλευθερίας.

Τὸ ντοκιμαντὲρ τοῦ Γιώργου Φίλη ἀποτυπώνει μὲ ἐξαίσιο τρόπο τὸν ἡρωικὸ θάνατο τοῦ Γρηγόρη Αὐξεντίου στὶς 3 Μαρτίου 1957. Ὡς συνήθως, Ἐφιάλτες τὸν πρόδωσαν. Ὁ ἀποικιοκρατικὸς στρατὸς περικύκλωσε τὸ κρησφύγετό του στὰ βουνὰ τοῦ Μαχαιρᾶ κοντὰ στὴν ἱστορικὴ Μονὴ τοῦ Μαχαιρᾶ. Ἀποτυπώθηκε κινηματογραφικά, ἐπειδὴ οἱ ἀποικιοκράτες ἐκτίμησαν πὼς οἱ ἀντάρτες τῆς ἐλευθερίας θὰ παραδοθοῦν ἔντρομοι καὶ τοὺς ζήτησαν νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸ κρησφύγετο μὲ τὰ χέρια ψηλά. Ἀπὸ τὸν Αὐξεντίου εἰσέπραξαν Μολῶν Λαβέ.

Συνιστοῦμε ἀνεπιφύλακτα τὴν παρακολούθηση τοῦ ντοκιμαντέρ. Ἐξιστοροῦνται καὶ ἀναπαρίστανται τὰ πραγματικὰ γεγονότα ποὺ ἀποθανάτισε ἡ σύγχρονη τεχνολογία. Γιὰ ἕνα ἀκόμη λόγο: ὁ Γρηγόρης Αὐξεντίου καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀγωνιστὲς τῆς ΕΟΚΑ στὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγώνα τῆς Κύπρου 1955-59 εἶναι βασικὰ οἱ τελευταῖοι μεγάλοι ἥρωες τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ὅπως καὶ ὁ Λεωνίδας στὶς Θερμοπύλες, στὶς 3 Μαρτίου 1957 ὁ Αὐξεντίου προτίμησε νὰ πολεμήσει καὶ νὰ πέσει ἡρωικὰ παρὰ νὰ παραδοθεῖ. Ἀφοῦ εἶπε στοὺς συντρόφους του νὰ ἐξέλθουν στὴν συνέχεια ἀντέταξε τὸ αἰώνιο «μολῶν λαβὲ» ὅσων στέκονται στὶς Θερμοπύλες τῆς Ἐλευθερίας.

Ὁ ἐπικήδειος τῆς μάνας

Τὸ δεύτερο βίντεο εἶναι τὸ τραγούδι τῆς Μαρινέλλας «Γληόρης». Εἶναι ὁ ἐπικήδειος τῆς μάνας τοῦ Αὐξεντίου, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τίποτα νὰ ζηλέψει ἀπὸ τὶς Σπαρτιάτισσες.

Σήμερον ποὺ σ’ ἀντίκρυσα τζὶ εἶδα τὴν ζωγραφκιᾶν σου,

τὴν τόλμην σου φαντάστηκα τζιαι τὴν παλληκαρκᾶν σου.

Νὰ μὲν σὲ πιάσουν ζωντανὸν τζὶ ἂς ἦταν ὅπως τύχει,

ἀφοῦ γιὰ τὴν Πατρίδα μας τὸ γαῖμα σου ἐχύθην.

Ξύπνα Γληόρη μου νὰ δεῖς ποὺ κόντεψεν ἡ Νίκη,

τζὶ ἐσέναν βάλλουσιν μπροστὰ γιατί σ’ ἐσὲν’ ἀνήκει.

Μία μάνα τέτοιου ἥρωα ἐν προσβολὴ νὰ κλάψει,

προσβάλλει τὸν λεβέντη της,

τζιεῖνον ποὺ θ’ ἀπολάψει.

Χαλάλιν τῆς Πατρίδος μου ὁ γιός μου, ἡ ζωή μου,

τζὶ ἀφοῦ ἐν ἐπαραδόθηκεν τζὶ ἔμεινεν τζὶ ἐσκοτώθηκεν ἂς ἔσιει τὴν εὐτζήν μου.